

Tromssa boazodoallohálddahus Reindrifforvaltningen Troms

Det kongelige Landbruks- og Matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Din çuj./Deres ref.:
200900404-/TKJ

Min çuj./Vår ref.:
2010/2625 / 16337/2010/ AJB/ 331

Dáhton/Dato:
22.10.2010

Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - Høring

Det vises til deres oversendelse av 7. juli d.å.

Områdestyret for Troms har behandlet forslag til ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon på møte den 14/10-10 og som sirkulærprotokoll, sak ST 35/10 og sak ST 37/10.

Vedtaket i begge sakene fremgår av vedlagte møtebok.

Med hilsen

Anders J. Bals
Reindrifagronom

Saksbehandlers telefon: 975 12 376 / 778 50 942

*Vedlegg (2):
Møtebok sak ST 37/10
Brev fra LMD, utsettelse på høringsfrist innvilget*

Intern kopi til:
Jan Gunnar Brattli   Reindrifforvaltningen Troms
Øystein Saga   Reindrifforvaltningen Troms
Hallgeir Strifeldt   Reindrifforvaltningen Alta
Sveinung Rundberg   Reindrifforvaltningen Alta

MØTEBOK

Arkivref: 2010/2625-7 / 331		Saksbehandler: Anders J. Bals	
Utv saksnr: ST 37/10	Styre: Områdestyret for Troms	Møtedato: Sirkulærprotokoll 21.10.10	

ST 37/10 Møtebok-Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon – høring, fortsettelse av sak ST 35/10

Saksdokumenter:

1	07.07.2010	Det kongelige Landbruks- og Matdepartementet	I	Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - Høring
2	05.10.2010		S	ST 35/10 - Saksfremlegg - Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - Høring
3	14.10.2010		S	ST 35/10 Møtebok - Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - Høring
4	15.10.2010	Landbruks- og Matdepartementet, Reindriftskontoret	U	Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - Høring
5	15.10.2010	Landbruks- og Matdepartementet, Reindriftskontoret	U	Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - Forespørsel om utsettelse
6	15.10.2010	postmottak@lmd.dep.no	U	Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - høring
7	15.10.2010		S	ST 37/10 Møtebok-Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - høring , fortsettelse av sak ST 35/10
8	15.10.2010	postmottak@lmd.dep.no	U	Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - forespørsel fra Mauken/Tromsdalen rbd om utsettelse
9	13.10.2010	Hjertind rbd v/Helge Oskal	I	Høringsuttalelse utkast til ny reinbeitekonvensjon fra Stållonjårga/Hjertind/Altevann reinbeitedistrikt
10	15.10.2010	Gielas rbd. v/Johan Anders Eira	I	Ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige - høring
11	19.10.2010	Landbruks- og matdepartementet/Landbrukspolitisk avdeling	I	Ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon - forespørsel fra Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt om utsatt høringsfrist
12	22.10.2010	berit_oskal@hotmail.com m.fl.	U	VS: Konvensjon
13	22.10.2010	Anders J. Bals	X	SV: Konvensjon
14	22.10.2010	Landbruks- og matdepartementet	I	Norsk-svensk reinbeitekonvensjon - spørsmål om utsatt høringsfrist
15	17.10.2010	Kristina J. Eira	I	Kommentarer til vedtak_reinbeitekonvensjon
16	18.10.2010	ikj.eira@gmail.com m.fl.	U	Konvensjonsteksten
17	18.10.2010	Randi Anthonsen Skum	I	RE: Konvensjonsteksten
18	18.10.2010	Kristina J. Eira	I	Re: Konvensjonsteksten
19	20.10.2010	Margit Eli Anti Oskal	I	Re: Konvensjonsteksten
20	20.10.2010	Margit Eli Anti Oskal	I	Re: Konvensjonsteksten
21	20.10.2010	Arild Inga	I	Re: Konvensjonsteksten
22	19.10.2010	'Kristina J. Eira' m.fl.	U	SV: Konvensjonsteksten

Saksframstilling:

Reindriftens flyttinger mellom årstidsbeiter har foregått i århundrer og lenge uten hinder av nasjonalstatsgrenser. Denne flyttingen over nasjonalstatsgrenser er de siste 250 år regulert av konvensjoner hva gjelder Sverige og Norge, og konvensjonen har derfor flere ganger vært avløst av nye

konvensjoner. I denne forbindelse er en ny konvensjon mellom Norge og Sverige om grenseoverskridende reindrift sendt ut på høring. Den nye konvensjonen, som nå er ute på høring, ble undertegnet av landbruks- og matministeren og den svenske jordbruksministeren 7. oktober 2009. Med undertegningen har Norge og Sverige forpliktet seg til en videre oppfølging mot ratifikasjon og ikrafttredelse. Det neste formelle skritt er dermed ratifikasjon, noe som krever Stortingets samtykke.

Hele høringsdokumentet med tilhørende vedlegg er vedlagt denne saksframstillingen, så Reindriftsagronomen finner det ikke hensiktsmessig å gå detaljert inn på det som fremkommer i dokumentet om historikk, bakgrunn og formålet med konvensjonen. Dette er kjent for områdestyret fra tidligere og kommer også godt frem i høringsdokumentets første del, der bakgrunnen og mandatet for forhandlingene, dagens bestemmelser m.m. er beskrevet (vedlagt). Videre beskrives konvensjonens innhold kapittel for kapittel, artikkel for artikkel i nevnte dokument. I tillegg så har man selve konvensjonen med tilhørende vedlegg (områdeprotokoller og oversikt over ansvarsfordeling mellom Norge og Sverige for oppføring og vedlikehold av gjerder). Dette er også vedlagt saksframstillingen.

Det er uansett hensiktsmessig å påpeke at det man skal uttale seg til **er om konvensjonen, slik den foreligger, skal ratifiseres for påfølgende iverksetting i de to land.**

Konvensjonen skal deretter innarbeides i norsk rett gjennom lovvedtak, derfor inneholder høringsdokumentet også ett konkret lovforslag områdestyret skal uttale seg om (vedlagt). Det legges opp til at konvensjonen innarbeides i norsk rett ved en ny paragraf i reindriftsloven (§ 2a). Denne paragrafen slår fast at konvensjonen skal gjelde som norsk lov. **Høringsinstansene blir bedt om å uttale seg om denne lovendringen.**

I høringsbrevet forutsettes at Norske Reindriftssamers Landsforbund avgir uttalelse ETTER å ha involvert de berørte reinbeitedistriktene. Det fremgår at høringsmaterialet er oversendt berørte reinbeitedistrikt. Reindriftsagronomen kjenner ikke til hvor langt NRL har kommet i dette arbeidet, men vil legge til at Reindriftsforvaltningen Troms ikke har mottatt kopi av uttalelser fra de berørte reinbeitedistriktene eller NRL. Det vises i vurderingen til departementets høringsnotat av 7. juli 2010, der det fins en gjennomgang av bakgrunn, tidligere arbeid, mandat, forhandlinger, dagens bestemmelser og forslaget til konvensjonsbestemmelser med kommentarer. Med konvensjonen følger det også en områdeprotokoll som beskriver områdene som er avsatt til det andre lands reindrift i Norge og Sverige, fordelt på reinbeitedistrikt og samebyer. Gjerdestrekninger er angitt. Det er også vedlagt vedtekter for de to nye organene, Reinbeitenemnden og Overprøvningsnemnden, som er ansvarlig for forvaltningen av konvensjonen.

Her vil man også legge til at tilsvarende høring gjennomføres i Sverige.

Reindriftsagronomens vurdering:

Dagens situasjon i Troms tilsier at det er behov for en ny konvensjon. I dag reguleres den grenseoverskridende reindriften i Norge og Sverige av to forskjellige lovverk, hhv Lappekodisillen av 1751 i Sverige og en endringslov til 1972-konvensjonen i Norge. Dette har hatt til dels uheldige konsekvenser for reindriften i Troms med tanke på felles bruk av arealer for de berørte distrikt på norsk og svensk side, og de norske reinbeitedistriktenes muligheter til å benytte seg av vinterbeiter i Sverige. Det er også uheldig med forskjellig forvaltning av en næring som bruker de samme områder i Troms, derfor er det viktig at konvensjonen kommer på plass så snart som mulig. Forslaget til ny konvensjon har som formål å legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturell bærekraftig reindrift, dvs. en tilnærming til formålsparagrafen i norsk reindriftslov.

Det kan tolkes dithen at grenseoverskridende reindrift er en forutsetning for å få dette til. Etter reindriftsagronomens syn så er dette tilfelle i Troms, da konvensjonen vil gi norske reinbeitedistrikter muligheten til å benytte seg av vinterbeiter i Sverige på lik linje med at de svenske samebyene får benytte seg av sommerbeiteområder i Norge. Det er en kjent sak at vinterbeitesituasjonen i Troms er utfordrende og at det samme gjelder sommerbeitesituasjonen i Sverige og at grenseoverskridende reindrift er med på å minimere denne utfordringen.

Den nye konvensjonen legger også opp til ett bedre vern av arealene som brukes til grenseoverskridende reindrift (artikkel 4), ved at myndighetene som vurderer tiltaket så langt som mulig skal beskytte arealene mot tiltak som er til ulempe for næringen. Reindriftsagronomen synes det er positivt at dette kommer frem så tydelig i konvensjonen, da man med dagens tempo og intensitet i inngrep i reinbeiteland daglig opplever at reindriften arealer forringes. Denne utbyggingen foregår ofte stykkevis og delt, mens konvensjonen i så måte vil bidra til at man i hvert fall i konvensjonsområdene vil måtte se mer helhetlig på situasjonen og ikke bare vurdere behovene for utbygging kun isolert sett fra sak til sak. Her må det også skytes inn at reindriften har erkjent at de er en del av samfunnet og dermed ikke kan stoppe all samfunnsutvikling, men at reindriften samtidig innser at de behøver bedre verktøy enn dagens for å hindre en utvikling der næringens arealer i ett ukontrollert tempo forsvinner bit for bit. Hva gjelder konvensjonsområdene, så vil forslaget til ny konvensjon etter reindriftsagronomens oppfatning være ett bedre verktøy enn man tidligere har hatt til å ta vare på reindriften arealer. Reindriftsagronomen mener det er viktig at Områdestyret i sin uttalelse nevner viktigheten av at det arbeides for at alle offentlige myndigheter som jobber med plansaker blir gjort oppmerksomme på at det hviler ett særskilt ansvar i det å ta vare på konvensjonsområdene.

Reindriften, når de er en del av samfunnet, vil dermed også måtte utvikle seg i takt med samfunnet. Forslaget til konvensjon har tatt høyde for dette i artikkel 2, der det fremkommer at konvensjonen skal

brukes slik at den ikke er til hinder for driftsformer som følger samfunnsutviklingen. Dette kan forstås dithen at den ikke skal låse reindriftsutøverne inn i driftsmønstre som i fremtiden ikke vil være formålstjenlige. Dette kan man også se i artikkel 8, som omhandler områdeprotokollene (vedlagt). Områdeprotokollen og godkjente samarbeidsavtaler fastslår konkrete områder for det andre lands reindrift.

Konvensjonen legger nemlig opp til økt selvstyre ved at reinbeitedistrikt og sameby kan inngå samarbeidsavtale som gir mulighet til å fravike fra områdeprotokollen. Det gir fleksibilitet og mulighet til å finne omforente løsninger på tvers av grensen. Samarbeidsavtaler skal stadfestes av Reinbeitenemnden for å være gyldig. Det presiseres imidlertid at dette ikke innebærer noe standpunkt eller uttrykk for statenes oppfatning om omfanget av sedvanemessige rettigheter. Dersom en part mener å ha sedvanemessige rettigheter til beite i det annet land utover det som framgår av områdeprotokollen, kan det reises sak for domstolene i dette landet for å få prøvd saken.

Reindriftsagronomen kjenner til at flere berørte reinbeitedistrikt i Norge og Sverige ikke er fornøyd med områdeprotokollene og med måten de er fastsatt på. Det er uttrykt ønsker om større eller andre (bedre) områder enn de er tildelt i protokollen, men dette er detaljer som det ikke anses formålstjenlig av områdestyret å gå inn på. Reindriftsagronomen vurderer det nemlig dithen at det overordnet sett er viktigere å få ratifisert konvensjonen og med det få oversiktligere forhold i den grenseoverskridende reindriften, og mener derfor at områdestyret i sin uttalelse bør vise til mulighetene reinbeitedistriktene på norsk side og samebyene svensk side har til å søke felles løsninger som fraviker fra protokollene, for å avklare og løse utfordringene de mener områdeprotokollene i nåværende form gir.

Det har vært en lang prosess å få konvensjonen dit der den er i dag, og reindriftsagronomen er redd for at en situasjon der forslaget til konvensjon blir forkastet vil videreføre de til dels uoversiktlige forholdene man har hatt i Troms siden 2005. Det er ikke nødvendig å gå dypere inn i dette nå, da områdestyret godt kjenner til utfordringene man har hatt siden 2005. Derfor foreslår Reindriftsagronomen at Områdestyret for Troms i sin uttalelse nevner mulighetene distriktene og samebyene har til å lage avtaler som fungerer bedre for de berørte parter enn områdeprotokollen i sin nåværende form gjør. Denne muligheten har reindriften etter artikkel 7 i forslaget til ny konvensjon.

Hvis partene i en slik situasjon ikke kan bli enige, så vil områdeprotokollen være gjeldende i bunn og dermed vil man i alle tilfeller unngå en situasjon der det ikke fins reguleringer og rammer i noen områder. Områdeprotokollene med vedlegg (vedlagt) regulerer også forholdene til nødvendige gjerdene og gjør rede for ansvarsforhold ift. disse gjerdene. Dette vil bidra til stabilitet og forutsigbarhet for både de norske og svenske reindriftsutøverne. Det er også viktig å nevne at man i konvensjonsforslaget legger

opp til å opprette ett apparat som kan møte eventuelle utfordringer som den grenseoverskridende reindriften vil by på.

Iht. forslaget så skal det opprettes ett forvaltningsorgan i en felles Reinbeitenemnd, som også har ett overliggende organ i Overprøvningsnemnden (kap 3, 4 og 5, artiklene fra og med 11 til og med 23). Dette er den største endringen i forhold til den gamle konvensjonen, som ikke ga rom for en tilsvarende felles forvaltning, eller mulighet til endringer som kunne følge utviklingen i den grenseoverskridende reindriften. Reindriftsagronomen vurderer det dithen at nemndene blir det viktigste verktøyet i arbeidet med å videreutvikle den grenseoverskridende reindriften, og forutsetter at de blir tilført nok ressurser til å utføre sine plikter på en fullverdig måte. Det er derfor essensielt at Områdestyret i sin uttalelse nevner hvor viktige disse forvaltningsorganene blir og at de derfor har behov for nok ressurser til å fatte beslutninger og til også å iverksette dem.

Reinbeitenemnden og Overprøvningsnemndens oppgaver, myndighet, sammensetning, beslutningsprosess, beslutningsdyktighet, iverksetting av vedtak, m.m. er klart beskrevet. Nemndene skal være operative organ som skal være med på sørg for at den grenseoverskridende reindriften blir mest mulig velfungerende. Bl.a. skal det være mulighet til å utferdige pålegg, tvangsmulkt og beiteavgift for de som ikke retter seg etter konvensjonen eller vedtak fastsatt av nemndene. Ellers kan det fastsettes regler som berører den praktiske utøvelsen av reindriften f.eks. flytting, samling, skilling, m.m. Det kan videre fastsettes beitetider og høyeste reintall.

Konvensjonen inneholder videre en rekke punkter som angir rettighetene for den grenseoverskridende reindriften. Disse punktene skal lette den daglige virksomheten, bl.a. når det gjelder toll, skatter, avgifter, slakting og omsetning av rein.

For øvrig slås det fast i forslaget at den grenseoverskridende reindriften utøves i samsvar med de rettigheter og plikter som følger av nasjonal rett i det land reindriften utøves, om ikke annet følger av konvensjonen. Dette er ett viktig punkt, da det betyr at de norske reinbeitedistriktene og svenske samebyene, hva gjelder arealene i Troms, får tilnærmet like forvaltningsforhold m.m. Dette gjelder spesielt i arbeidet med å lage distriktsplaner og bruksregler, som er viktige forvaltningsverktøy ift. hytter, anlegg, motorisert ferdsel og øvrig drift.

Det er viktig at det er synlig at det er like forhold som gjelder de forskjellige lands utøvere, da dette er med på å fremme forståelse og respekt for den andres behov og dermed vil bidra positivt til samarbeidet. Her vil reindriftsagronomen understreke at andre offentlige organer allerede har tatt kontakt med Reindriftsforvaltningen Troms og uttrykt ett ønske for at forholdene i konvensjonsområdene bør bli like oversiktlige som ellers i Troms. Dette gjelder spesielt distriktsplaner og bruksregler med arealbrukskart,

som gir, ikke bare offentlig forvaltning som kommuner, Statskog, fylkeskommuner og fylker, men også andre rundt næringen ett viktig verktøy å forholde seg til.

Forslag til vedtak:

Områdestyret for Troms mener at den foreliggende konvensjonen mellom Norge og Sverige om grenseoverskridende reindrift kan ratifiseres. Konvensjonen innarbeides i norsk rett gjennom lovvedtak som foreslått. Områdestyret for Troms vil allikevel vise til noen momenter som man mener bør tas med i det videre arbeidet med konvensjonen:

Arbeidet med å verne konvensjonsområdene mot inngrep er en oppgave som må prioriteres høyt. Nasjonale myndigheter på alle nivå må gjøres oppmerksom på den forpliktelsen de har til å bidra til at konvensjonsområdene holdes mest mulig inngrepsfrie. Ellers vil grunnlaget for hele konvensjonen og den grenseoverskridende reindriften etter hvert bli borte.

Områdestyret for Troms mener at konvensjonen vil bidra til å gi akseptable løsninger for berørte reinbeitedistrikter i Troms, da den gir ett godt grunnlag for å utvikle en enhetlig forvaltning av konvensjonen i de to land, og til å bedre samarbeidet over grensen. Dette er et ansvar som spesielt påligger de nye organene, Reinbeitememnden og Overprøvningsnemnden, og også reinbeitedistriktene og samebyene. Det er derfor av avgjørende betydning at nemndene får tilstrekkelige ressurser til å kunne utføre arbeidet sitt. Områdestyret for Troms forutsetter at de to foreslåtte nemndene tilføres nok ressurser til å kunne ivareta pliktene sine. Dette gjelder selvfølgelig også nemndenes sekretariat. Med tilstrekkelige ressurser til å fatte beslutninger og iverksette dem, vil nemndene kunne bidra til bl.a. konfliktløsning og utvikling av samarbeid, og de vil kunne bistå i grenseoverskridende arealsaker og andre saker det er naturlig for reindriften i de to land å samarbeide om.

I tillegg inneholder konvensjonen regler som vil bidra til å forenkle det daglige arbeidet gjennom en klargjøring av hvilke rettigheter som ligger i det å drive reindrift på tvers av grensen, noe som vil gi mer oversiktlige forhold og dermed stabilitet og forutsigbarhet til alle parter. For at konvensjonen skal kunne virke optimalt for reindriften, er det også nødvendig at det finnes økonomiske ordninger som gjør at reinbeitedistriktene kan ta i bruk konvensjonen. Ordningene bør omfatte støtte til transport og oppbygging av infrastruktur i konvensjonsområdene (gjerder, anlegg og hytter).

Områdestyret for Troms kjenner til at det finnes berørte parter i reindriften både i Norge og Sverige som ikke er fornøyd med forslaget til konvensjon som er forhandlet fram. Dette gjelder også for noen av reinbeitedistriktene i Troms reinbeiteområde, som har uttrykt misnøye med områdeprotokollen for Troms. Områdestyret for Troms mener imidlertid at dette ikke er tilstrekkelig for å forkaste konvensjonen, fordi de negative konsekvensene av å virke uten en konvensjon og dermed mangle en

felles forvaltning av næring og ressurser er større enn med konvensjonen slik den nå foreslås. Konvensjonen i sin nåværende form gir også gode muligheter til å få til hensiktsmessige avtaler mellom samebyer og reinbeitedistrikter, avtaler som kan fravike fra områdeprotokollen.

Den grenseoverskridende reindriften bør derfor se på de mulighetene som finnes til å komme fram til andre områdeløsninger gjennom samarbeidsavtaler mellom reinbeitedistrikt og samebyer, gjerne via felles bruksregler for de aktuelle områdene, som da igjen fastsettes av reinbeitenemnden og dermed kan fravike fra områdeprotokollene. Den foreslåtte Reinbeitenemnden bør få en aktiv rolle i å bistå reinbeitedistriktene og samebyene til å utarbeide samarbeidsavtaler.

Områdestyrets behandling:

Saken er behandlet av områdestyret for Troms som sak ST 35/10 og sak ST 37/10 (sirkulærprotokoll).

Det ble i sak ST 35/10 gjort følgende vedtak:

“Områdestyret for Troms ber om en utsettelse på høringsfristen i denne sak til og med den 22/10-10. Styret ser ett behov for en grundigere bearbeiding av vedtak og medfølgende momenter. Vedtaket bearbeides og ferdigstilles som sirkulærprotokoll innen denne dato, evt. avholdes det ett avsluttende møte torsdag 21/10-10 i denne sak.”

Dette ble gjort for å sikre en grundig og forsvarlig behandling av saken. Vedlagt er dokumentet fra LMD der utsettelse innvilges. Saken og protokollen er sirkulert via e-post og telefonisk og således behandlet av områdestyret. Det er også tatt med innspill fra reinbeitedistriktenes uttalelser til saken.

Områdestyrets vedtak:

Områdestyret for Troms vil først påpeke at styret vurderer forslaget til ny konvensjon ut fra det faktum at distriktene i Troms reinbeiteområde som berøres av konvensjonen kommer dårligst ut i det forslaget som foreligger. Flere reinbeitedistrikt i Troms rammes hardt av forslaget og sannsynligvis kan eller vil ikke de godta forslaget. Det er et dilemma for flere distrikter i Troms at situasjonen man har idag mht. den norsk-svenske grenseoverskridende reindriften ikke kan fortsette, samtidig som forslaget til ny konvensjon, slik den foreligger, er uakseptabelt for noen av distriktene. Dette kommer man tilbake til litt lenger ned i teksten.

Områdestyret for Troms mener i utgangspunktet at konvensjonen mellom Norge og Sverige om grenseoverskridende reindrift overordnet sett bør ratifiseres, dette for å få ordnede og likelydende vilkår for alle i forhold til den grenseoverskridende reindriften. Samtidig så ser Områdestyret for Troms ett behov for å justere den foreliggende konvensjonsteksten, **noe som gjør det vanskelig å gi ett entydig for ratifisering eller mot ratifisering svar på denne høringen.** Kort sagt mener Områdestyret for Troms at hva gjelder reindriften i Troms reinbeiteområde, både den svenske og den norske, så er alle parter best tjent med at det jobbes videre med å ferdigstille en endelig konvensjonstekst for Troms reinbeiteområde. Forslaget slik det fremstår nå, gir relativt store endringer for reindriften i Troms, da spesielt distriktene

Gielas, Hjertind, Mauken/Tromsdalen og Helligskogen rbd på norsk side, og følgelig for de svenske samebyene Kønækæmæ, Lainiovuoma, Saarivuoma og Talma. Følgene av disse endringene bekymrer områdestyret for Troms, for man kjenner ikke de godt nok i dag, derfor er det ett behov for videre arbeid med konvensjonen.

Områdestyret for Troms vil derfor i det følgende vise til noen momenter som man mener bør implementeres og tydeliggjøres i konvensjonsteksten i forbindelse med ratifiseringen, enten med tilleggsprotokoller som blir en naturlig del av konvensjonen eller på andre måter som er mulige på dette tidspunkt i konvensjonsarbeidet. Konvensjonen kan deretter innarbeides i norsk rett gjennom lovvedtak som foreslått.

*Arbeidet med å verne konvensjonsområdene mot inngrep er en oppgave som må prioriteres høyt. Nasjonale myndigheter på alle nivå i både Norge og Sverige må gjøres oppmerksom på den forpliktelsen de har til å bidra til at konvensjonsområdene holdes mest mulig inngrepssfrie, ellers vil grunnlaget for hele konvensjonen og den grenseoverskridende reindriften etter hvert bli borte. Om ett inngrep tillates i konvensjonsområdene må behovet for reinbeite sikres gjennom tildeling av nye arealer.

*Områdestyret for Troms mener at konvensjonen vil bidra til å gi ett godt grunnlag for å utvikle en enhetlig forvaltning av konvensjonen i de to land, og til å bedre samarbeidet over grensen. Dette er et ansvar som spesielt påligger de nye organene, Reinbeitenemnden og Overprøvningsnemnden, og også reinbeitedistriktene og samebyene. Det er derfor av avgjørende betydning at nemndene får tilstrekkelige ressurser til å kunne utføre arbeidet sitt.

*Områdestyret for Troms forutsetter derfor at de to foreslåtte nemndene tilføres nok ressurser og kompetanse til å kunne ivareta pliktene sine. Dette gjelder selvfølgelig også nemndenes sekretariat. Med tilstrekkelige ressurser til å fatte beslutninger og iverksette dem, vil nemndene kunne bidra til bl.a. konfliktløsning og utvikling av samarbeid, og de vil kunne bistå i grenseoverskridende arealsaker og andre saker det er naturlig for reindriften i de to land å samarbeide om. Upartiskhet i nemndene må sikres gjennom at oppnevning av lederne ikke gir det ene landet ett konstant flertall. Det bør være ett minstekrav at lederne i de to nemndene ikke bør være fra samme land, eller kanskje lederne skal være fra ett tredje land.

*Områdestyret for Troms ser at forslag til konvensjon inneholder regler som vil bidra til å forenkle det daglige arbeidet gjennom en klargjøring av hvilke rettigheter som ligger i det å drive reindrift på tvers av grensen, noe som vil gi mer oversiktlige forhold og dermed stabilitet og forutsigbarhet til alle parter. Det er allikevel viktig å anføre at dette ikke skal føre til større byråkrati eller økte utgifter for næringen gjennom toll, skatter og andre avgifter.

*For at konvensjonen skal kunne virke optimalt for reindriften, er det også nødvendig at det finnes økonomiske ordninger som gjør at reinbeitedistriktene kan ta i bruk konvensjonen. Ordningene bør omfatte støtte til transport og oppbygging av infrastruktur i konvensjonsområdene (gjerder, anlegg og hytter). For oppbygging av konvensjonsgjerder og stengsel er det i tillegg viktig å understreke at det ikke er nok med å fordele ansvar mellom landene. Det må finnes garantier som forplikter å få disse på plass og at de blir vedlikeholdt, slik at gjerder og stengsler er funksjonelle iht. formålet. Hvis det ikke blir gjort, så må det finnes en form for reserveløsning på denne utfordringen. En mulig løsning kan være at nemndene **pålegges** å iverksette tiltak slik at gjerdene til enhver tid er funksjonelle. Til alt dette må det også avsettes tilstrekkelig med midler i begge land.

*Områdestyret for Troms mener også at det er viktig at det i konvensjonen TYDELIG forutsettes at det er lovene i det landet man til enhver tid er i, som er rådende. Dette for å unngå tvilstilfeller mht, tolkning av gjeldende lover. Det er også viktig at konvensjonens ordlyd er i samsvar med øvrig lovverk i landene, her vises til bl.a. reindriftsloven i Norge. Konvensjonens regler må som ett minstekrav i hvert fall harmonere med reindriftsloven i Norge. Ett eksempel på mulig avvik ift. norsk reindriftslov og samtidig ett eksempel på avvik fra rettsoppfatningen i norsk reindrift, er det som i artikkel 24 omhandler varslingsplikten. Reinbeitekonvensjonen kan ikke legge opp til liberalere regler for innsyn, varsling og skilling enn reindriftslovens § 29-31, tidligere konvensjoner og samisk sedvane legger opp til. Slik ordlyden i artikkel 24 står i forslaget til ny konvensjon, så stadfester den dagens praksis, som utifra reindriftnæringens rettsoppfatning er ulovlig. Det må derfor komme tydelig fram at det ikke åpnes for mulige tolkninger som gjør at varslingsplikten ikke søkes overholdt. Områdestyrets konkrete forslag er at teksten lyder slik: “før reinen føres tilbake MÅ det varsles og gis mulighet til å kreve innsyn.”

*Områdestyret for Troms kjenner også til at det finnes berørte parter i reindriften både i Norge og Sverige som ikke er fornøyd med forslaget til konvensjon som er forhandlet fram. Dette gjelder også for flere av reinbeitedistriktene i Troms reinbeiteområde, som har uttrykt misnøye med områdeprotokollen for Troms. Områdestyret for Troms ønsker som sagt imidlertid ikke umiddelbart å forkaste forslaget til konvensjon, fordi de negative konsekvensene av å virke uten en konvensjon og dermed en mangle en felles forvaltning av næring og ressurser er større enn svakhetene som Områdestyret ser i forslaget til ny konvensjon. **Områdestyret for Troms kommer dermed i samme situasjon som de tidligere nevnte reinbeitedistrikter på norsk side, man anerkjenner behovet for en konvensjon, men ser at det foreliggende forslaget kan ha en del følger som man ikke kjenner konsekvensene av godt nok.**

Det er så langt kommet høringsuttalelser til konvensjonen fra reinbeitedistriktene Gielas og Hjerttind, der spesielt Hjerttind rbd er bekymret for framtiden deres om foreliggende forslag til konvensjon blir ratifisert. Områdestyret for Troms kjenner til at Mauken/Tromsdalen rbd. har bedt om utsatt frist til å avgi uttalelse, men reinbeitedistriktet har tidligere uttrykt samme bekymring som blant annet Gielas rbd

uttrykker i sin uttalelse, dvs hvordan de kan sikres vinterbeiter på svensk side. Helligskogen rbd har i brev av 09.09.09 til LMD uttrykt samme bekymring, dvs. at de ikke kan bruke vinterbeiteområdene som tildeles distriktet i Sverige. Nord-Senja rbd har også ytret ønske om å benytte seg av konvensjonsbeiter på norsk side som vinterbeiter. Kort sagt går distriktenes bekymring ut på de faktiske mulighetene de vil få til å bruke de foreslåtte vinterbeiteområdene i Sverige for de norske reinbeitedistriktene, og alternativene de har hvis de ikke får mulighet til å bruke disse foreslåtte vinterbeitene alene. Her vil man legge til at Områdestyret for Troms tidligere har uttalt, i sak ST 49/01 uttalt at:

“...for reindrifta i Troms innebærer de konkrete forslagene som fremmes at betydelige områder går tapt ved at de forbeholdes bruk for svensk reindrift uten fastsatte beitetider. Reindrifta på norsk side utestenges fra bruk. Det knytter det seg betydelig usikkerhet til de løsninger det legges opp til med de nye områder som foreslås som vinterbeiter i Sverige. Det er her uavklarte spørsmål både hva angår beitegrunnlag og beitemuligheter, problemer i forhold til omkringliggende reindrift, muligheter for flytting m.v. Områdestyret kan i denne situasjon ikke se at disse er noe reelt alternativ for bruk for norsk reindrift.” (egen understreking)

Dette vedtaket omhandler Reinbeitekommisjonens tidlige arbeid, men her kan det legges til at Områdestyret tidligere også har stilt spørsmål ved prosessene som er fulgt i konvensjonsarbeidet, da spesielt områdeprotokollene, hva gjelder reinbeitedistriktene i Troms. Konklusjonen for Områdestyret for Troms mht. områdeprotokollene er at når en så klar overvekt av de berørte distriktene i Troms stiller store spørsmål til detaljer rundt områdeprotokollene og konvensjonsteksten hva gjelder Troms reinbeiteområde, så viser det ett tydelig behov for å jobbe videre med delen av konvensjonsteksten som omhandler Troms.

*Områdestyret for Troms ser at konvensjonen gir muligheter for å få til hensiktsmessige avtaler mellom samebyer og reinbeitedistrikter, med dette menes avtaler som kan fravike fra områdeprotokollene og dermed være mer i samråd med partenes ønsker. Samtidig stiller områdestyret for Troms spørsmålstegn til hvordan slike avtaler skal kunne inngås i områder der en eller flere av partene ikke ønsker en avtale. Løsninger på slike utfordringer er ikke berørt i konvensjonsteksten, utover det at de to foreslåtte nemndene skal ha en rolle i ett slik arbeid, derfor mener Områdestyret for Troms at det er ett stort behov for å utdype den videre veien for disse utfordringene. Dette vil være nødvendig, da det naturligvis vil ta litt tid før den nye konvensjonen blir implementert. Inntil da er det viktig med ett godt rammeverk som har tatt høyde for eventuelle utfordringer.

Reindriftsforvaltningen Troms
Boazodoallokántuvra
Postboks 1183
9326 BARDUFOSS

Deres ref
2010/2625

Vår ref
200900404-/TKJ

Dato
19.10.2010

Norsk-svensk reinbeitekonvensjon – spørsmål om utsatt høringsfrist

Det vises til brev av 15. oktober 2010 vedrørende utsatt høringsfrist for områdestyret i Troms.

Områdestyret i Troms gis med dette utsatt høringsfrist til 22. oktober 2010.

Med hilsen

Marit Myklevold e.f.
avdelingsdirektør

Tor Kjøllesdal
seniorrådgiver